

Продовження табл.

Метазакони	Центральні закони	Субзакони		
Феномен	Його основні властивості	Шкала вимірів законів		
1	2	3		
		б) Закони залежності засобів реалізації політичного протиборства від типу політичного режиму (1.3).		
		4) Закони залежності функціонування політичного протиборства від ступеню використання протидіючими сторонами досягнень соціальних наук (1.4).		
		5) Закони залежності політичного протиборства від співвідношення заходів професіоналізму дій політичних сил, що беруть участь у протистоянні сторін (1.5).		
		б) а) Закони залежності функціонування політичного протиборства та його наслідків від стану соціальних потенціалів протидіючих сторін (1.6).		
		б) Закони залежності функціонування політичного протиборства і його наслідків від співвідношення духовних потенціалів протидіючих сторін (1.7).		
		в) Закони залежності характеру функціонування політичного протиборства та його наслідків від співвідношення матеріальних можливостей протидіючих сторін (1.8).		
		3. Найменш загальні 1) закони політичного протиборства (нижній рівень)	2) а) Закони взаємодії наступу й захисту в політичному протиборстві сторін у рамках конституційного правового поля, або за його межами (3.1).	
				б) Закони стратегічних акцій у політичному протиборстві в рамках конституційного поля (3.2).
				В) Закони оперативних дій у політичному протиборстві в рамках конституційного поля (3.3).
				г) Закони тактичних дій у політичному протиборстві в рамках конституційного поля (3.4).
3) а) Закони стратегічних акцій у неконституційних формах примусу (3.5).				
		б) Закони оперативних акцій у неконституційних формах впливу (3.6).		

Продовження табл.

Метазаконали	Центральні закони	Субзаконали
Феномен	Його основні властивості	Шкала вимірів законів
1	2	3
		в) Закони тактичних дій у позаконституційних формах насильства (3.7).
		4) а) Закони взаємодії політичних рухів під час протиборства в сегменті конституційного поля (3.8).
		б) Закони взаємодії організації громадянського суспільства, включаючи неформальні рухи, під час політичного протиборства в межах конституційного правового поля (3.9).
		в) Закони взаємодії екстремістських сил під час протиборства в сегменті конституційного правового поля (3.10).
		г) Закони взаємодії політичних рухів у протиборстві за межами конституційного правового поля (3.11).
		д) Закони взаємодії громадських організацій громадянського суспільства, включаючи неформальні організації й рухи, в політичному протиборстві за межами конституційного правового поля (3.12).
		е) Закони взаємодії екстремістських сил у політичному протиборстві під час ескалації поза-конституційного насильства в умовах політичної нестабільності (3.13).
		5) а) Закони взаємодії гілок влади в політичному протиборстві в межах конституційного правового поля (3.14).
		б) Закони взаємодії силових структур держави в політичному протиборстві в межах конституційного правового поля (3.15).
		в) Закони взаємодії політичних партій та об'єднань у політичному протиборстві в межах конституційного права (3.16).
		г) Закони взаємодії влад центрального, регіонального й місцевого рівнів у політичному протиборстві в межах конституційного правового поля (3.17).

Продовження табл.

Метазаказони	Центральні закони	Субзаказони
Феномен	Його основні властивості	Шкала вимірів законів
1	2	3
		<p>д) Закони взаємодії гілок влади в політичному протиборстві за межами конституційного правового поля (3.18).</p> <p>е) Закони взаємодії владних структур держави в політичному протиборстві за межами конституційного правового поля (3.19).</p> <p>є) Закони взаємодії політичних партій та об'єктів у політичному протиборстві за межами конституційного правового поля (3.20).</p> <p>ж) Закони взаємодії влад центрального, регіонального та місцевого рівнів у політичному протиборстві за межами конституційного правового поля (3.21).</p>
		б) Закони взаємодії потенціалів соціальних сил підчас політичного протиборства в рамках конституційного правового поля та за його межами (3.22).
	4. Особливі закони 1) політичного протиборства (середній рівень)	2) Закони залежності від політичних цілей реалізації політичного протиборства в сегменті конституційного правового поля або за його межами (2.1).
		<p>3) а) Закони залежності конституційних засобів реалізації політичного протиборства від характеру використаних політичних засобів та прийомів (2.2).</p> <p>б) Закони залежності позаконституційних засобів реалізації політичного протиборства від характеру використання політичних засобів та прийомів (2.3).</p> <p>4) а) Закони залежності характеру функціонування політичного протиборства в межах конституційного правового поля і його наслідків від співвідношення потенціалів та ступенів організації використаних політичних сил (2.4).</p> <p>б) Закони залежності характеру функціонування політичного протиборства в межах конституційного правового поля і його наслідків від складу використаних у ньому політичних сил (2.5).</p>

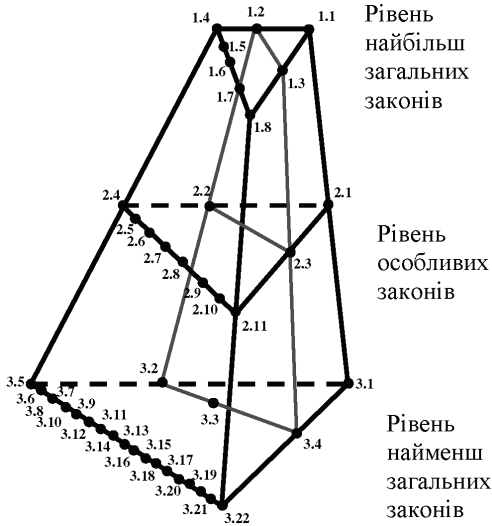

Зробимо проміжний висновок щодо можливостей та переваг табличної матриці законів.

Ретельний аналіз табличної матриці об'єктивних законів політичного протиборства дозволяє збагнути обсяг і зміст поняття *об'єктивні закони* як феномену і, як метакатегорії ЗТП (Загальна теорія політики). Він дозволяє усвідомити основні властивості феномену, а також співвідношення центральних та звичайних законів ЗТП між собою та між ними та феноменом.

Перевага цієї форми матриці в тому що вона, завдяки парадигмальній формулі, точно демонструє логіку зв'язку метазаконів, центральних законів із субзаконами ЗТП. Але методологія побудови, усвідомлення та пояснення моделі зв'язку об'єктивних законів краще відображається в матриці математичного графу, зміст елементів якого треба знаходити в попередній матриці, в розділі "шкала вимірів законів".

Графова матриця об'єктивних законів політики

Граф 1

У системі законів верхнього рівня в якості ЗАГАЛЬНОГО виступає закон (1.1). Цей закон виявляє в політиці сутність першого порядку: яка соціальна мета перебування, в інтересах яких соціальних груп вона реалізується, — така й політика.

У якості ОСОБЛИВОГО на цьому рівні з'являються два закони (1.2) і (1.3).

Обидва закони вказаної групи висловлюють залежність способу реалізації політики від специфіки політичного управління в країні. Вони є відображенням існування у сфері влади та управління відносно самостійних суттєвих зв'язків. Тому, при вирішенні питання про спосіб реалізації політики, повинен бути врахований відокремлено кожен із законів. Однак сутність другого порядку вони розкривають разом, у поєднанні, бо є синхронними сторонами закономірностей більш високого порядку. Її можна сформулювати як Закон залежності способу реалізації політики від характеру політичного устрою в країні.

Найменш загальною, але найбільш диференційованою на цьому рівні, є третя група загальних законів політики. Її складають такі закони: (1.4), (1.5), (1.6), (1.7), (1.8).

Кожен із загальних законів цієї групи висловлює суттєвий зв'язок третього порядку. У своїй єдності ці зв'язки слід сприймати лише як сторони сукупного зв'язку, який може бути інтерпретований як головний закон цієї групи, що охоплює сумарний вплив указаних потенціалів на політику. Цей головний закон логі-

Література

1. Алексєєнко У. В. Глобалізація крізь призму сучасних світових реалій // *Держава і право*. — 2004. — Вип. 25. — С. 569-574.
2. Гутаров В. Философия политики на рубеже тысячелетий: судьба классической традиции // *Полис*. — 2001 — №1. — С. 157-167.
3. Заморский В. Ф. Методологический анализ системы законов войны // *Военная мысль*. — 1976 — №9. — С. 24-41.
4. Ковалёв А. М. Предмет, законы и категории политики // *Вестник МГУ*. — Серия 12 “Политические науки”. — 1998. — №5. — С. 11-14
5. Подмазко Е. А. *Общая теория политики*. — Одесса: Астропринт, 2003. — 171 с.
6. Ростецька С. І. Конфлікти, організація та соціальна напруженість: їх взаємозалежність // *Перспективи. Збірник статей*. — 2004. — №1(25). — С. 74-79.
7. Сви́дерский В. И., Зобов Р. Я. Новые философские аспекты элементарно-структурных отношений. — Л., 1970. — 267 с.
8. Уёмов А. И. *Системный подход и общая теория систем*, — М: Мысль, 1978. — 272 с.

Е. А. Подмазко

Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова,
Институт социальных наук, кафедра политологии,
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

ОБЩАЯ ТЕОРИЯ ПОЛИТИКИ: ВЕРОЯТНЫЕ КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ОСМЫСЛЕНИЯ ЕЕ ОБЪЕКТИВНЫХ ЗАКОНОВ

РЕЗЮМЕ

1. Концептуальными основами объективных законов общей теории политики являются понятия, которые отражают единство особенностей и взаимоотношений ее субзаконов, законов и центральных законов.

2. Наиболее рациональным методом объяснения и анализа целостности объективных законов политики является их матричный синтез.

3. Принципиальное значение для осмысления, упорядочения объективных законов, содержания их системы и структуры имеет умение использовать формулу их парадигмы.

Ключевые слова: общая теория политики, объективные законы политики, субъективные законы политики, формула концептуализации законов политики, табличные и графовые матрицы законов.